MAB AR GUEN

(Maurice Nicolas)

AN DIVROET

PEZ C'HOARI

En tri Arvest

MOULLET E TI LAJAT, STREAT AR FEUNTEUN
MONTROULEZ
1911

AN DIVROET

PEZ C'HOARI

EN TRI ARVEST

Great gant ar Barz

MAB AR GUEN

(Maurice Nicolas)

KENTSKRID

Eur c'hiz a zalc'h ganeomp en Breiz ; mont atao da baëron pa vêr goulennet. Rak-se, p'eo deut vil an deiou va mignon Moris Nikolaz da c'houlen va faëroniach evit al leorik-man, da gerc'hat eo deut, n'eo ket da glask. Kavet en dije, diboan, meur a gentskriver muioc'h brudet ha gwelloc'h dornet ; hini 'bed, e fad, na gavje da gemer ar gefridi gant muioc'h a stad hag a blijadur, dre ma n'euz den a gement anvez gwelloc'h eviton ar barz kalonek hanvet Mab ar Gwenn.

An Nikolazed, liverien a rumm da rumm, a zo bet a viskoaz gwriennet e Montroulez e giz an dervennou kaled en hon douar Arvor. Dougen enor o deuz graet atao d'ar brezonek : ne vijent ket, anez, gwir Vontrouleziz. Bet o deuz, zoken, etouez o zud koz eur barz dispar, e hano Yann ar Gwenn, eun hano ha na man ket o font da gwea c'hoaz en ankwa. Rak manet eo beo buhezek dre goun kant ha kant tiegez, dreist holl etre Landreger ha Montroulez, e skouarn ar re goz o deuz bet e glêvet o kâna pell amzer zo, hag e zonj ar re yaouank a glêvaz marvaillat diwar e benn.

Yan ar Gwenn na ouie na lenn na skriva ; hag ouspenn da ze e oa dall, evel Ossian ha Gwenc'hlan. Mes evelte ive en evoa eur sklaerijen lugernuz e diabarz e spered, eur c'houlaouen ha n'halle bean lac'het na gant kounnar an dud na gant krisder ar blaneden. E kreiz e noz peurbaduz mouez an 'Awen a gomze outan gant muioc'h a nerz hag a wirione ; hag en eur vont dre ar vro, barz baleer ma oa 'nean, e loske da nijal kwit, evel lapoused emaez ar gaved, an holl zôniou kaer gânet en e benn. Dont a rae a wejou da gaout eur moulleг bennag, Ar Goffik e Lanhuon, pe Al Ledan e Montroulez ; tastônat a rae gant e zaouarn, war eur vaz sort a vije gant an devejerien gwechall, kochou bihan ha kochou

braz, hag e lenne d'ê, vel en eul leor digor, an holl rimadennou neve zavet. Evelse e zo bet moullet darn euz oberou Yann ar Gwenn, oberou pobluz, leun a spered Tregeriad hag a furnez beva.

Eur breur d'eun tadiou da Voris e oa Yann ar Gwenn, ha kement-se 'n hini zo bet kirriek d'e niz bihan da gemer, evel barz deuz ar Gorsedd, an hano Mab ar Gwenn. *Spered ar barz koz a rank, evit gwir, bean diskennet war e c'hourre, abenn ma zo ennan kement a dân hag a garantez vit e Vro vel ma tiskwez dre e oberou.*

Aboë m'eo krog Breiz da hadzevel en he lizeradur, en hec'h iez, en he zeatr, Moris Nikolaz an euz baleet atao er penn kentan. Roet en euz beteg-hen d'e Vro poan hag ijin, amzer hag arc'hant. Breman e ro kaeroc'h hoaz : e spered hag e galon. Mantret o welet kement all a Vreiziz o font d'en em goll d'ar c'hëriou braz, en euz sonjet lakat dindan daoulagad e genvroiz eun dôlen livet kaer, gant dorn eur gwir liver, deuz ar gwalleuriou zo o c'hedal ar Breizad forbanet, ankwaet gantan dousder e vro ha skweriou mad e dud.

N'eman ket ar mare, c'hoaz, da veuli ar pez c'hoari graet gand Mab ar Gwenn *; n'eman ket ive, ken nebeut, meulodi ar fillor en karg ar paëron. Ar fillor a raio divezatoc'h ar meulodi-ze e unan en eur vale plen gant henchou ar vuhe. An esper am euz ive e teuio prestik ar pezik brao-man, ken deread ha ken iac'huz, leûn a c'houezvad an holl gredennou koz, d'ober eun dro hir ha talvouduz dre deatrou ha dre Sperejou Breiz.*

T. Ar Garrek.

Montroulez, an 30 a Genver 1911.

AN DIVROET

Pez c'hoari en tri arvest var doare eun den yaouank o kuitad e Vro evit mont da glask labour da Bariz.

An arvest kenta a dremenn en Breiz, e ty Yan ar C'heinek. Gwelet a rer ar paotr yaouank er gear : eur pennad goude beza bet soudard, e klemm var ar blaneden a ra deuz outan eur c'houer elech eun den a vicher, a labourfe er c'heriou braz ; benn divez an arvest e vo gwelet o kuitad e dad hag e vreur evit mont da heul eur mignon.

En eil arvest e kaver Job ar C'heinek daou vla goude e Pariz, en eur gambr dister dindan an doen, ar gambr a zo mantruz da velet hag hen a zo gourveet var eur c'hoz golc'had, diskaret eo gant an evachou krenv hag ar vuez diroll en deuz rened pad an daou vla tremenet e Pariz. E vreur yaouank a deu d'e glask evit tenna anezan deuz ar fank elec'h ma 'z eo kouezet.

An trede arvest a vo adare e ty an tad, pehini a zo diskaret gant ar gozni, hag a c'hortoz e vibien ; arok an divez e veler ar mibien hag o mignon Alan o tistrei, hag e touont holl chom hiviziken da labourat en o bro.

C'HOARIERIEN

JOB ar C'HEINEK, tri bla varn'ugent.
YAN ar C'HEINEK, tri ugent vla, tad Job.
PIERIK, naontek vla, mab yaouank Yan.
ALAN ar SKOUARNEK, mignon Job.
HERVEIK, potr koz tri ugent vla, mignon Job.

ARVEST KENTA

DIVIZ KENTA (pe kenta pennad)

JOB, *e unan o peillad patatez a lugumach*

Nan, biken ne hellin beva var ar meaz ; hirio, ar zul anei, hag e rankan chom er ger da zivoal an ty pad ma vo an dud o pourmen pe o kemered o flijadur en ker. Ah ! sonj am euz pa voan en ker oc'h ober va zervich ; daoust d'ar vicher soudard da veza stard a wechou, em oa da vihana ar blijadur da bourmen gant va c'hamaraded. Unan deus va mignoned wella hag a deue ganin ar peurliessa, a oa eur potr yaouank deus Pariz hag a ouie, gant e zonion gallek, lakat an dud da c'hoarzin ; gwir eo e ranken alies gwelc'hi e gorzaillen d'ezan, mes neuz forz, hennez a oa eun den !

Ah ! Perak n'em euz ket heuliet e aliou, pa lavare d'in mont gantan da Bariz, eur vech echu va c'honje. Lavaret a re d'in penaoz e eontr a oa kontrevestr, hag en dije kavet labour d'in dustu en eun ijinerez vraz, hag am ije bet eur baëamant vad ; mes ne oa ket great va sonj ganen hag e c'hoantaen dont en-dro d'ar ger da welet va zud n'em oa ket gwelet pell a oa, ha da labourat evel gwechal. Mes kaer am euz, n'hallan ket 'nem ober deuz al labour douar. Ha neuze pa oan er zervich, ne vijen ket potr ar ger evel aman, lec'h e rankan, beb eil zul, chom da ziwal an ty ha da voeta al loened, da zerc'hel tan dindan ar zouben evit ma vo tom ben ma teuio an dud deuz an oferen.... Kement-ze ra d'in sonjal em euz ankounac'het, gant va huvreou, tanvat ar zouben (*tanvat a ra ar souben*), eun tamik holen a zo defot c'hoaz (*lakat a ra holen hag e tanva eur vech all*). Evel se, michans, e vo mad.

DIVIZ II (Eil pennad)

JOB, YAN ar C'heinek ha PIERRIK *an em gav goude*

YAN, *an tad*

Ac'hanta, Job, tom eo ar boed ?

JOB, *gant eur feson dizeblanl*

Ya, ya va zad, me gred, pa zo tan dindan.

PIERRIK, *o n'em gaout*

Gwelet ho peuz, va zad, ar pez affich a zo speget er mintin-man var voger an ty-ker.

AN TAD

Meuz ket, avad, petra eo an affich-ze ?

PIERRIK

Feiz avad, 'pad ma 'zoc'h bet o prena ho putun, on chommet da lenn an affich hag am euz gwelet e c'houlenner gwazet evit mont da Bariz en eun ijinerez vraz paeet e vo o beach d'ezo ac'halen da Bariz d'ar re en em gemero abred, hag eur vech du-hont e c'honefont daou skoed pe eiz lur d'an nebeuta, pe marteze muioc'h.

AN TAD

Ha petra, a gaw did a ra an affich-ze d'in-me ? Gouzout a rez, ne m'on ket o vont da Bariz d'an oad a meuz ; Marvad, ne c'hoantaer ket mont er maez ar vro da dri-ugent vloa ! Ha te Pierrik, ne gredan ket e c'hoantaefez mont ken nebeut ?

PIERRIK

Nan, zur, ne c'houlennan ket kuitaat va Bro er c'hiz-ze.

JOB, *da Bierrik*

Petra leverez-te ? Goulenn a rer tud da vont da Bariz da labourat en eun ijinerez vraz ?

PIERRIK

Ya, hag a vo roet d'ar re a ielo, gounidegez vad.

JOB

Feiz 'vad, setu aze va jeu.

AN TAD

Petra, Job, c'hoantat a rez kuitaat ar vro ha mont da vervel pell deuz da dad, ha pell deuz an douar biniget elec'h man da vam gez kousket ?

JOB

Pa zeo gwir e c'houlennit diganen, gwell eo lavaret d'eoc'h dustu va zonj : Ya, va zad, c'hoant am meuz mont da Bariz, rak aman n'allan ket 'n'em ober deuz al labour douar na ro deomp tam frankiz abed. Elec'h en Pariz ne labourin nemed dek heur ha marteze nemed eiz heur, ha goude e c'hallin diskwiza. Ar zul a vo din 'pad an de da vont da bourmen, ha da gemer va lod deuz plijaduriou ar bed-man ; rak e Pariz, hervez m'am euz klevet, pa oan er zervich, neó ket ar blijaduriou a vank.

PIERRIK

Nann, deuz m'am euz klevet e zo kentoc'h re eget re nebeut, rag an den a zo krog e plijaduriou ar ger fall-ze n'hall mui en em jacha kwit diouto.

JOB

Petra ouzout-te var an dra-ze ? Ne teuz biskoaz kwitaet an toul tall-man, elec'h na teuz klevet lavaret nemet drouk diwar-benn ar c'heriou braz.

AN TAD

Feiz vad, Job, me zo a du gant Pierrik, rak eru on koz awalc'h, ha biskoaz n'em euz klevet lavaret ez eo Pariz eur ger vad d'al labourerien douar.

JOB

Nan zur d'al labourerien douar n'eo ket eur ger vad paz eo gwir ne ve ket labouret an douar eno ; mes klevet am euz lavaret gant va mignon Hector, va brasa mignon pa oan soudard, penaos al labour a vez reizet ken mad ma c'hall peb den gounid e zevez aezet, ha kaout amzer c'hoaz da ziskwiza goude e labour.

PIERRIK *en eur wapat*

Petra a rafes-te e Pariz pa n'ouzout ken micher nemet an hini koer !

JOB

Serr da c'hinou d'in, marmouz, n'ouzout ket petra leverez, pa vi bet eveldon-me soudard e pad daou vla, e tevo disket meur a dra, hag e lavari 'veldon.

AN TAD

N'it ket d'en em daga breman ; gwelloc'h eo deoc'h dont da zibri ho souben araok ma vo yen. Ha te Job, ro peoch gant da gojou goullo.

En em lakat a reont deus taol peb a skudellad boued dirake.

JOB

Nan, va zad, n'eo ket komzou goullo zo ganin ; rak va zonj a zo great mad, ha mont a rin da Bariz. Fenoz ec'han da skriva d'am mignon Hector da zont da zigemeret ac'hanon d'ar gar, lavaret a rin d'ezan klask d'in eul lojeiz benak, hennez a anvez kalz a dud e Paris hag e gavo d'in eun hosteleri elec'h ma vo boued tom, pa erruin divar va labour.

AN TAD

Ma ! Job, poan a ra ganen klevet ac'hanout o komz evel-ze ; rak, vel ma ouzout, gwelloc'h e vije bet ganin gwelet ac'hanout o chom en az pro da labourat an douar am euz me labouret va-unan abaoue ma oan bian, hag a viren evitoc'h ho taou, rak erru on koz, ha ne welin ken nemeur a vloaveziou. Pegen laouen e vijen bet o welet ac'hanout o chom en bro da gavel, o timezi eun dervez benak gant eur vaouez fur ha labourerez gant pehini e tije dalc'het an tiegez, hag em bije, da vihanan, tremenet va c'hozni laouen hag evuruz o velet va bugale o c'heuil ar roudou am euz va unan heuillet ; roudou hon zadou koz pere a garie dreist holl douar o Bro. — Nan, Job, ne gwitaa ket da dad ; ranna rafe va c'halon.

PIERRIK

Chom a ran ganeoc'h, va zad, ha chom a rin bepred, er gouzout a rit.

AN TAD

Ya gouzout a ran e chomez ganen, mes er bloaz a zeu e renki kwitaat vit mont er zervich, hag aon am euz e teufe da spered da drei evel hini Job.

Laouen e oan o welet anezan o kwitat evit mont da zoudard ha ken laouen e vin o welet ac'hanout o vont da zifen ar Vro mar bez red, mes sonjal a ren e vije bet Job er ger ben ma vijez-te eat kwit ; ha sethu a boan ma eo deut mad d'ar ger e c'hoanta kwitat ! Ha piou a oar ? marteze ne zistroio ken, rak eun den savet er maeziou n'eo ket evit chom pell iac'h er c'heriou bras elec'h n'ez euz ket a êr vad evitan.

JOB

N'eo ket gwir, va zad, an dud er c'heriou bras a zo ken yac'h hag an dud divar ar meaz, an dra ze zo komzou an dud a c'hoanta gwelet ar c'houër o chom stag euz e zouar 'vel ar brinik deuz ar roc'h ; breman, va zad, n'eo ket evel gwechall, an dud a rank bale bro abenn beza digemeret mad dre-holl, hag evit asten o skiant.

AN TAD

N'ouzon ket da betra a dalv kementse astenn skiant an den : m'euz aoun an dud gwechal a oa ken gouest hag a re zo breman da labourat an douar, hag an holl a veve evurus araok ma oa deut an avel divroad da c'houeza var ar vro ha da zilamm diganemp hon bugale da gas anezo d'ar c'heriou bras evit ober oute tud disprizet ha goapaet.

Klevet a ver, adrek ar speurinier, unan benag o kana eur zon gallek.

PIERRIK

Sell daoust piou a zo o kana evel se ? Marvad, unan bennak adarre hag en deuz astennet e skiant e touez ar C'hallaoued.

JOB

Hennez eo Alan ar Skouarnek, a oa ganin oc'h ober e gonje, anveout a ran e vouez. Lavar d'ezan dont en ty rag pell zo n'em euz ket gwelet anezan.

PIERRIK *da Alan*

Deut en ty ta... Job, va breur a c'hoanta gwelet ac'hanoc'h,

DIVIZ III (Trede Pennad)

Ar memez re hag Alan

ALAN *En eur dont en ty*

De mad d'eoc'h holl.

Arsa Job, penaoz e man ar bed ? Abaoue an amzer n'hon deuz ket en em velet. M'euz aon, deuz ma welan, ne ia ket mad an treo ganed, rak tenval eo da benn.

JOB

Feiz 'vad, ne ia ket fall ar bed mes eun tam tabut oa zavet entre va zad ha me.

AN TAD

Ia Job a c'hoanta kwitat ar ger. Ar Vro na blij ket dezan ken, c'hoant en deuz da vont d'ober eun Otrou da Bariz, Pierrik en deuz bet ar gwalc'ir da gomz d'in, en eur dont euz an oferen, diwar benn eun affich a zo bet speget en deman euz moger ty ker ha var behini e c'houlenner tud da vont da Bariz da labourat, kinnig a rer, faeson, eur gonidegez vad d'ezo.

ALAN

Ha ne c'hoanteit ket gwelet ho mab o kwitat ?

AN TAD

Nan da, rak aoun am euz e vefe gevier al lodenn vrasa deuz ar pez a ginniger var ar paper miliget-ze.

ALAN

Oh ! netra 'med ar wirionez, avad ! Me oa deut betek aman evit gwelet Job, da c'houlen digantan hag-hen na c'hoantaefe ket dont ganin, rak me ivez a ia da Bariz, roet am euz va hano hag am euz sonjet e vije bet laouen Job o tont ganin-me.

JOB

Sonjet mad e teuz, Alan : o vont da skriva d'am mignon Hector e oan da c'houlen digantan dont da zigemer ac'hanon pa vijen n'em gavet e Pariz ; sonj e teuz deuz ar mignon-ze ?

Hennez ne lavare ket eo diesoc'h beva e Pariz eget e Breiz-Izel, er c'hontrol, deuz ma lavare al labourer er c'heriou a zo êvrus ; n'eo ket gwir Alan ?

ALAN

Ia da ! Ha neuze, al labourer en Pariz a c'hall da vihanna diskwiza deuz an noz goude e zevez echuet.

AN TAD

Diskwiza a rer aman ivez, ha me gav d'in e ver bravoc'h er veilladek e kichen an dud koz hag an amezeien evit n'heller beza elec'h n'anavezer den.

JOB

An dra-ze na zigweo ket ganeomp paz-eo-gwir e vefomp daou o font ac'halen hag e kawfomp du-hont mignoned all.

PIERRIK *ennan e unan*

Ia... Ia mignoned vad d'ho kwapat da zibri ha da eva divar ho koust.

AN TAD

Ne fell ket d'in stourm hirroc'h ouzit da vont da lec'h ma kari. Digwezet out en oad awalc'h, evit gouzout petra da ober ha bez sonj n'euz fors pelec'h en em gavi ha n'euz fors e pe doare stad, e kavi atao digemer e ty da dad ha da blas a vo miret en ty-mann keit ha ma vin beo.

JOB

Me o trugareka, va zad, gwelloc'h eo ganin gwelet ac'hanoc'h o kemeret hon disparti en doare-ze.

ALAN

Ia zur... Ha neuze, benn eur pennadik, pa vo bet Job epad daou pe dri bloaz e Pariz p'en do destumet eun toullad arc'hant e c'hoantaefoc'h hoc'h unan mont gantan, ha Pierrik a vo ken laouen all o vale war-zu ar Ger-Vraz, Kêr ar skle-rijen hag an arc'hkaat. Vel ma lavare deomp hon mignoned Gal' a oa ganeomp-ni er zervich.

PIERRIK

Na gav ket d'in e yafen bikenn da Bariz, mes bez sur, ma rankfenn mont ne vefe ket a galon vad, ha c'houi va zad na respontit mann ?

AN TAD

Mantret on o welet pegen troet eo spered an den-man pa c'hall sonjal ec'h afen me em c'hozni da zilezel va Bro, va zy bian plouz e lec'h on bet ganet, ann Iliz elec'h on bet badezet hag eureujet, ar vered e lec'h ma eo douaret va zud koz hava fried karet eat gant Doue kreiz he yaouankiz ! Oh ! nan, bikenn ne gwitain va Bro roet d'in gant Doue ha gant ar Zent binniget a zo maro evithi.

JOB

Vel ma kerfet va zad, mes evel ma lavar Alan, marteze pa velfoc'h pegen evuruz e vin e c'hoantaefoc'h dont ganime. Digemeret a vefoc'h atao euz ar gwella, ha Pierrik ive p'en do great e zaou vla, a gavo eveldon eo gwelloc'h buez ar c'heriou eget an hini var ar meaz.

ALAN

Kleo ta, Job, n'eo ket chom da gonta e d'eomp. Mar c'hoantaez dont, eo poent d'id ober da bakaden, gwir eo n'e teuz ket defot da gas ganes kals a dra rak e Pariz e kavi er staliou braz gwiskamanchou en giz ker. Arabad a vo d'eomp bale re er ruiou gant ar gwiskamanchou-man ; an holl a rafe gwap ouzomp, ha diesoc'h e vefe deomp kaout labour. Mont a rann kuit 'vit mont da ober ive va fakaden. *(En eur vont er meaz).* Kenavo ta Yan, kenavo ta Pierrik e Pariz benn eur pennadik.

AN TAD

Kenavo 'ta Alan, bez evuruz mar gallez beza pell euz da Vro hag euz da dud gant da wiskamant nevez.

PEVARE DIVIZ

AN TAD *mantret*

Ha te Job, kenavo ! pa vezi du-hont, sonj awechou en da dad a vo chomet da vervel en Breiz gant ar glac'har. —

Araok kwitad kemer diganen ar chapeled-man ; henez a oa d'as mam Doue d'he fardono ; var henez ar plac'h kez he deuz pedet aliez ar Verc'hez biniget da ziwal he hugale, pa vijent en nec'hamant. Sonj en da vamm baour ha lavar eur beden var ar chapeled-se. — An dra-ze a grenvao da galon hag a zikouro ac'hanout da drec'hi war drubulion ar vuez.

JOB

Trugarez d'eoc'h, va zad, kemer a ran ar chapeled ; ha n'eus fors petra a c'hoarvezo ganin, e virin anezan, en eur sonjal em mam baour, hag ennoc'h va zad kez... ha pedi a rin ar Verc'hez d'ho tiwall, Pierrik ha C'houi deuz a bep poan.

EILVED ARVEST

KENTA DIVIZ

(Job e unan var eur c'holc'hat plouz en eur gambr dister ha paour en eur c'horn a zistribil deuz eun tach ar wiskamant a oa gantan pa gwiteas ar Vro. Ebars er gambr, eun daol, eur voutaillad gwin-ardant hanter c'houlontered hag en e c'hichen eur veren. Enn dro d'ann daol diou pe deir gador kam ha fall.)

JOB *en eur difuni*

Ho va fenn, va fenn paour ! Nag a boan am euz 'boe eur pennadik *(Sevel a ra divar e c'holc'het)*. — Aïou d'am c'hoste ! Va izili paour n'hellont ken dougen ac'hanon. E petore stad on deuet en eur ober nebeut a amzer ; o ker milliget, petra peuz groet deuz va yec'hed, petra peuz groet deuz va nerz ? Kollet am euz ann holl santimanchou mad, ne garan ken nemed eun dra, rak an dra-ze a gas kuit diwar va spered ann drubuill a wask ac'hanon noz-de.

EILVED DIVIZ

JOB hag ALAN

(Klevat a rer skei var an nor)

JOB

Deuit en ty.

ALAN

Ac'hanta Job, meuz aoun n'out ket aezetoc'h deuz ma velan, abaoue ar pemzek de am euz gwelet ac'hanout, n'on ket deut aliesoc'h, rak gouzout a rez va labour a gemer ac'hanon adalek ar beure abred beteg an noz diwead ha c'hoas, bep eil zul, a rankann chom da ziwal an ijinerez e lec'h ma labouran.

JOB

Nan, Alan, n'ez an ket gwelloc'h, meuz aon eo echu d'am foaniou var an tam douar man rak gwelet a rann e fallean bemdez, mar kendalc'han ne hellin mui lakad an eil troad araok egile, ha va fenn a ra poan d'in kenan...

N'am euz med al louzaouen ze hag a ro eun tam nerz d'in ha c'hoaz, vel ma lavaran d'id benn eur pennad ne c'hellin ken disken ar winz evit mont da gerc'hat. Ha neuze gant petra ec'h afen da brena ? Aboue an amzer m'on bet chomet er ger hep labour, am euz dispignet ann neheut gweneien am oa destumet epad ann daou vla ma z'on bet en Pariz.

Oh !!! va zad kez, petra lavarfe ma velfe ac'hanon en eur stad ken reuzeudik !

ALAN

Ia, deuz ma welan, out kouezet gwall izel hag an derzien an euz drouk livet da zremm, ken ru ha ken zeder gwechall koulskoude.

JOB

O Breiz, va bro gaer, va bro binniget, kenavo da viken ! Rak gwelet a ran n'em euz ken hir amzer da veva, diskaret gant plijaduriou hudur ar gear milliget-man.

ALAN

Ia, gant an evachou krenv ha gant ar blijadur.

JOB

Petra fell d'id ? Breman ne c'halfen ken chom em za anez ma kemeran eur banne benag euz ar beure, ne hallan ken dibri, ar boued, na dremen ket em c'horzaillen n' ez nemed ar gwin-ardant a gement a hallan lounka ; ha pa vo eat ar voutaillad-ze, en em loskin da vervel, rak deut on da veza a re var an douar pa n'hallan ken labourat. Sethu aze va stad, va faour kez mignon, ha ma ne vijes-te ket aze n'am bije den en dro din ; rak va mignon Hector ne deu mui d'am gweled abaoue ma z'on chomet er ger. — Araog avad 'p'am oa arc'hant da zispign en e gerz en hosteleriou, neuze kave mad an darampred ac'hanon.

ALAN

Mez perak e oas 'nem laket da heuil hennez kement-se adalek ma oas 'n'em gavet aman ?

JOB

Perak, perak ! Feiz vad, dre ma c'hoantaĉen kemer va flijadur er bed man, hag an den-ze a anvee mad an holl lec'hiou a jolori, hag eur vech krog el luiaden-ze n'em euz ken gallet 'n'em dizober.

ALAN

Setu petra eo heuil an aliou fall roet gant kanfarted.

JOB

Ia kanfarted sur ! rag hennez eo a zo kiriek d'inn da veza kollet ar plas am oa en ijinerez.

ALAN

Hen 'n hini oa kiriek ? me gave d'in e oas bet kaset kwit goude ma oas bet kavet kousket var da labour, ha klevet am euz penaos a oa abalamour d'eur c'horfad, rak eur pennadig oa e oas n'em lakeat da eva.

JOB

Ar wirionez a lavarez : eur pennadik oa a even muioc'h eget kustum. Mes pa lavaran eo ar c'hanfart Hector kiriek da ze, ne lavaran ket a c'hevier. Selaou. Gouzouta rez pa'z on deut da Bariz, breman zo war dro daou vla hanter out eat da loja en ty eur c'henderw did pehini an deuz digemeret ac'hanout ha gant pehini out bet miret deuz ar fall, rag en e dy e peuz kavet eun tam deuz ar vro a oamp o paouez kwitad ; en ty da genderv e peuz gwelet tud ar vro, komzet yez hon zadou, elec'h me pa'z on erruet a zo bet digemeret dustu gant Hector hag a gasas ac'hanon mesk eur bern hailloned evelthan, hag a meus heuillet anezo. Mezek e vijen da genta, mes eur vech paket ar pleg e c'hen d'ar blijaduriou hudur kiniget d'in gant laouenedigez ; ha pa 'z on bet kaset kuit Hector eo en devoa c'hoanteat diskouez d'in eur bal giz kear, eat a oen gantan, ha tremenet an noz er blijadur hag en evach ; neuze benn ma oa fin d'an abaden, n'am oa nemed

amzer da vont d'am labour. Enno neuze, goude eun nosvez a zizurch e chomis kousket gant tomder ar ferniel hag a loskis da vervel an tan am oa da ziwoal. Evel ma velez Hector a zo kiriek d'in da veza kollet va flas hà da vezan breman en eur stad ken truezus. — Pierrik a lavare mad d'in, an den krog e plijaduriou ar ger vraz n'hall ket en em distaga oute.

ALAN

Pa gomzez d'in deuz Pierrik, e teu sonj d'inn em euz hen gwelet tri pe bevar dervez-zo ; 'n'em gavet eo e Pariz eur pennad-zo d'echui e zervich : goulennet an euz diganen kelou divar da benn, rak ne ouie ket peleac'h e oaz o chom, Lavaret am euz dezan, hag e teuio d'az kwelet pa hallo hirio marteze pa eo gwir e man ar zul.

JOB

Paourkez Pierrik ! Ne gredin ket sellet outan keit zo n'em euz ket roet deuz va c'helou na dezan, na d'am zad kez zo chomet er vro, mar n'eo ket maro gant ar glac'har c'hoaz !

(Klevat a rer kana dreg ar speurinier eur c'houplet pe daou deus Chom e Brerz-Izel).

ALAN

Sell, setu Pierrik o n'em gaout, anveout a ran e vouez, karout a ra atao ar son breizek-se, feson.

(Mont a ia da zigeri an nor da Bierrik).

TREDE DIVIZ

(Ar memeus re ha Pierrik gwisket enn Sergent)

ALAN (*da Bierrik*)

De mad d'id ! Kavet e teuz ty Job ta ?

PIERRIK

Ia, mez poan am euz bet. Ha Job penoz eman kont gantan ? Peleac'h e man ?

ALAN

Eman duhont e korn ar gambr var eur gador hag hen gwall glanv.

JOB

Ia Pierrik aman 'mon hag, evel ma velez, en eur stad fall awalc'h... Paourkez Pierrik. Penoz en em gavez e Pariz ? Hag hon tad paour petare kelou teuz dioutan ?

(Aman an daou vreur en em vriata èn eur ouela. — Ha Pierrik dre e zaelou a lavar de vreur).

PIERRIK

Penoz ua teuz kelou bet outan ?

JOB (*Mezek ha glac'haret*

Nan, sethu eur pennadik brao ez on chomet hep skriva d'ar ger rak mez am oa o lavaret dezan e oan dilabour, hag aoun am oa, hen dije gouveet petra oa kiriek da ze... Mes lavar d'inn penoz ez out digouezet aman, ha goude, mar meuz nerz awalach e kontin d'id va istor, hag e veli pebez planeden garo eo hini eur breizad dianket er ger vraz touez eur bern tud n'ouzont nemed gwapat ar paourkez breizad.

Lavar d'in ' ta penoz out digouezet aman, ha ro d'inn kelou deuz hon tad, deuz ar vro, deuz ar mignounet.

PIERRIK

Gwelet a rez ac'hanon mantret o kaout ac'hanout en eur stad kenn poanius, daoust ma c'hoantean klevet ar pez a zo c'hoarvezet ganed ec'h ann da gonta d'id em berr gomzou penoz ez on digouezet e Pariz

ALAN

Ia mall am euz da glevet ganed ar pez a ouzout.

PIERRIK *En eur azea entre an daou all*

Sethu aman : gouzout a rez a zo breman var dro daou vla hanter e teuz kwitaet ar Vro daoust d'ar pez a lavare hon zad d'id ; mar teuz sonj e wapaez zoken ar pez a lavaren did. Troet e oa da spered gant eur mignon a t'evoa anveet er zervich, hon tad paour na c'hoantee ket gwelet ac'hanout o font kwit mes ne stourmas ket diouzit pa velaz e oa great da zonj. Eur vech ma tevoa kwiteat ar paourkez tad a zeblantaz evel pa vije troet e spered. Netra na re ken a blijadur d'ezan kaer am oa ober deuz va gwella. Benn eur pennadik e sederaas eun tamm en eur digemer eul lizer diganit war behini e lavarez d'comp e tevoa kavet labour gant eur gonidegez vad. Laouen e oa deuz da evurusted, mont a reaz evelse eur pennad, mes pa deuaz d'ean da lizeriou all he benn a denvalaë muioc'hmui, gwelet a re e komzez muioc'h deuz ar mignon an evoa roet did ar zonj da gwitad da Vro, ne gomzez ken kazimant nemed deuz ar blijadur a gavez e heul ar mignon-ze hag e gonsorted. Santout a re, an tad karantezuz, e oa e vab o vont da goll ; rak da lizerou ne deuent ken ker stank, hag evel ma lavare d'in en eul lizer bet digantan eur bla zo, ne zigasez ken a gelou d'ar ger. Hon tad nec'het braz neuze o klask gouzout petra oaz deut da veza, ma oaz klanv, pe marteze marv, a skrivaz aliez d'an ty elec'h ma oaz da genta, ha bep tro e lizerou a vije digasset d'ezan war o giz, ar ger *Inconnu* war o gourre. Skriva a reaz neuze d'ann ijinerez elec'h ma oaz bet implijet ; ac'hane en deuz bet eul lizer hag a verke dezan oas bet kaset kwit abalamour d'az puez diroll.

Hon zad kez a chommaz klanv diwar ar c'helou se. Abenn neuze me m'oa kwitaet ar ger evit ober va zervich, hag e oen galvet e kichen gwele hon tad klanv gant an enkrez.

Eiz de bennag e chomas evelse entre ar vuez hag ar maro.

A drugare Doue, an derzien a dec'has digantan.

JOB *En eur guzat e vizaj en e zaouarn hag en eur ouela*

Paourkez tad !... Pa sonjan on bet kiriek d'eur c'hlenved hag a oa barrek da rei d'ezan tol ar maro !

PIERRIK

Ia gouel, va breur, an dra-ze a raio vad d'id hag a lakaio ac'hanout da zistrei marteze var an hent mad.

JOB

Distrei ! — O nann ! re izel emon kouezet ; ha neuze, n'hallan ken mont gwel bell : rak, 'vel ma lavaren bremazonn da Alan, tostât a ra fin va foaniou var an douar.

ALAN

Lavaret a res se d'in bremaik ive ; med n'out ket c'hoaz kouezet ken izel ma n'hallfes ken sevel.

PIERRIK

Nan, ne teuz ket a c'hoant da laza hon tad en eur gas dezan eur c'helou ken garo. Rak evel ma lavaren d'id bremaïk hon tad kez a zavaz deuz ar c'hlenved, hag abaoue n'en deuz bet nemed eur sonj : adkavout ar mab en deuz kollet ha gwelet anezan o tistrei d'e Vro.

ALAN

Distrei a raio Job da Vreiz pa vo gwellaet, med lavar deomp Pierrik e petore stad e teuz lezet da dad er Vro.

PIERRIK

Daerou Job o deuz va lakeat da drei diwar va c'hoz. Lavaret am euz d'eoc'h e oan bet galvet da gichen hon tad. Eiz devez permission am oa bet, mes vel ma velen ne oa ket yac'h awalc'h ben divez va fermission e c'houlenniz eiz devez all, hag e oant roet d'in dustu, notennet mad ma z'oan er zervich ; benn divez an eiz de all-ze hon tad a oa n'em gavet pare awalc'h, daoust ma chome dinerz. Ha pa guitaïz anezan, e lakaz ac'hanon da douï àn ije roët ma holl boan da gavout Job. Eur vech distro d'ar c'hazern n'em oa nemed eur sonj, dont da Bariz kousto pe gousto evit klask ma unan ar breur kez dianket.

JOB

Trugare did, Pierrik da veza deut betek aman, betek eun den a zo bet fall awalc'h evit ankounac'had e kreiz plijaduriou mezuz ar gwella deuz an tadou hag ar muia karantezuz deuz ar breudeur.

PIERRIK

Arabad eo va zrugarekat n'em euz great nemed va dever, ha c'hoaz em euz keũn braz o vean n'em euz ket gallet dont kentoc'h. Ar zervich a zalc'he ac'hanon stag en ker Verdun ; mes evel em oa eur bla zervich graet hag e oan war ar poent da drement serjant, e sonjen pell a oa permuti gant eur serjant all. — Pedi a ren Doue hag ar Verc'hez viniget da rei an tu d'inn da zont da Bariz ar c'henta gwellan.

ALAN

Ha pell'zo out tremenet serjant ?

PIERRIK

Nann, n'euz ket c'hoaz gwall bell, mes a drugare Doue eur miz so em euz kavet eur serjant deuz a Bariz hag a c'houlenne ive permuti gant unan deuz Verdun ; kerkent e skriviz dezan ha setu aze pemzek deiz ma on e Pariz.

JOB

Pemzek de zo e m'out e Pariz o klask ac'hanon ?

PIERRIK

Ia pemzek de. Mes vel ma ouzout e Pariz eur zoudard en euz labour a n'hall ket pourmen pa gar, hag evel ne ouien ket pelec'h e oaz o chom am euz kollet kalz a amzer o klask, hag anez em euz kavet Alan an devez all n'ouzon ket pegeit c'hoaz em ije ranket klask, rak biken ne vijen deut en eul lec'h ken divalo da glask ac'hanout, mes te Job, lavar d'inn penaoz e teuz groet evit koueza ken izel.

JOB

Deuz ma welan em euz nebeut a dra da zeski did a gement na ouefes ervad, rak hervez ma lavarez, hon tad kez en devoa sonjet mad ha pa oan choumet hep skriva d'ar ger e oan troet gant ar re a gase ac'hanon var ann hent fall. Var gement lizer a deue d'inn deuz ar ger hon tad a gelenne ac'hanon da gwitat konsorted hag a re d'inn muioc'h a zrouk eget a vad ; ha beb-wech ar c'hanfarted-se a alie ac'hanon da chom hep skriva d'ar ger, hag evel se ar randonen goz *(evelse e komzen deuz va zad)* a chanje da zigas d'inn kelennadurez.

PIERRIK

Hag e teuz selaouet aliou ann dud fallakr-se ?

JOB

Ia va breur selaouet am euz, sivoaz d'inn, an aliou fall se rag dallet e oan gante ha gant ar blijadur. Mar em bije selaouet va zad, em bije renket trec'hi krenn war va mignoned ha n'em oa ket a nerz awalc'h da stourm outhe.

ALAN

Mar karjes beza deut aliesoc'h ganen-me da dy va c'hen-

derv elec'h ma pije bet aliou mad hag elec'h ma pije komzet aliez Brezonek, marteze e tije dalc'het startoc'h daz iez na da feiz.

JOB

Ia va mignon mar em bije groet evellen pe evelhont ne vijen ket kouezet, ze zo gwir. — Petra dalve did lavaret se d'inn ? breman eo re divezat kouezet on er fank ha ne zavin ken.

PIERRIK

Ne gomz ket evel se, va breur, neuz forz pegen izel e ve kwezet ann den e c'hall gant eun tam bolontez vad n'em sevel ha lakat e furnez hag e labour da drec'hi war an drouk an deve great. — Ha mar karjes distrei da Vreiz-Izel ha 'n em lakat da labourat vel gwechall, e velfes da yec'hed o tont en dro hag e teufes c'hoas ar potr krenv ha laouen a oas gwechall.

JOB

Nann, Pierrik, biken ne gredin distrei dirak daoulagad va zad : re a boan am euz groet dezan.

PIERRIK

Bez sonj, Job, deuz ar pez a lavaras hon tad did an devez ma t'oa diskleriet dezan da c'hoant da gwitat ar Vro.

JOB

Sonj mad am euz, e lavaraz d'inn vije miret va flas d'inn barz er ger, neuz fors peur ha neuz forz e petore stad en em gavchen. Mes biken hon tad n'en dije sonjet e vijenn bet ken fall a ma 'zoun.

PIERRIK

Eo Job, hon tad kez a zonj e petore doare e mout, ha bemdez e ped an autrou Doue da zikour ac'hanout da zistrei.

ALAN

Zent eta ouz lavar Pierrik ; distro d'as Pro hag enno e teui pare sort biskoaz. — Kemer ta da chupen ha da dok ledan ha kerz var hent ar ger.

JOB

Va chupen ha va zok, Alan ? Ya miret am euz anezo, rak kerkent ha ma oan n'em gavet e Paris e preniz eur wiskamant giz ker ; c'hoantad a ren ober evel ar re a heulien ha neuze te da unan a t'evoa aliet ac'hanon araok kuitad ty va zad da gas nebeut a zillad ganen, rak aman em bije kavet re deuz ar c'hiz neve. Abaoue ma 'zon aman e maint ouz an tach, lec'h ma velez anezo.

PIERRIK *da Alan*

Mes, deus ma velan, Alan, na teuz ket groet ar pez a aliez ar re all d'ober ; gwelet a ran gant plijadur e teuz miret da wiskamant breizad. Petra zo kiriek da ze ?

ALAN

Setu aman petra zo kiriek da gement-ze, paz' on en em gavet aman on bet digemeret en ty va c'henderv zo e Pariz eur pennadik zo, hennez zo choumet atao ar gwir Breizad a oa gwechall hag an euz miret e wiskamant, ha lavaret d'inn mar c'hoantaen beza digemeret mad ganthan, e ranken ober kement all.

PIERRIK

Ha na teuz ket bet aoun da veza digemeret fall dre ar ruiou gant da chupen ha da dok ledan.

ALAN

Nann : d'ar zul pa c'hen da vale gant va c'henderv, e vreg ha mignoned all, Breiziz holl e tougemp holl hon gwiskamanchou koz, evel-ze on deut da gustumi hag e valean er ruiou breman heb aoun rak ar gwaperien.

JOB *a dro hag a zistro e chupen, hag en eur furchal er godellou e kav chapelet e vam*

Marteze mar 'mije dalc'het va gwiskamant em bije miret va enor, rag digaset en dije d'inn sonj deuz va zad ha deuz ar geriou madelezuz en devoa bet evidon arok hon disparti. Sell, petra zo aman ? (*Tenna ra e chapeled deus e c'hodel*). — Oh chapeled va mamm, hennez var behini em oa touet d'am zad em bije pedet pa vijen bet trubulliet.

PIERRIK

Hag az poa ankounac'het anezan ?

JOB

Ia, siouaz, vel ma moa ankounac'het e oan Breizad ha Kristen, rak va c'honsorted ne felle ket d'e gwelet ac'hanon o vont d'an iliz hag e kaven bepred eun digare benag evit stourm diouzin ma unan pe mont d'ann hostaleri pe eur valeaden da ober, pe eun dra benag, da welet hag ar peur liesa ne vijen ket diskwiz mad d'ar zul vintin deuz hudurnez ar zadorn da noz. Evelse e teuiz ha ne ren ken a van deuz netra nemed deuz ar merc'hed hag ar gwin-ardant.

PIERRIK

Gwelet a ran en deuz great da vignon vel pa oas er servich, labour vrao en da gever, ha te ne teuz ket bet nerz da en em difenn. Mes bez dinec'h, hon tad paour a vo re laouen pa welo ac'hanout distroet a grenn evit derc'hel sonj deuz da fallagriez.

JOB

Mes, Pierrik, lavaret am euz did ne gredchen biken en em gaout dirak e zaoulagad.

ALAN

Perag-ta Job, pa lavar Pierrik did e vezi digemeret mad !

JOB

Penoz, te ive, Alan, a zo o klask lakat ac'hanon da zistrei d'ar Vro goude beza deut betek duman da glask ac'hanon da zont d'ar ger villiget-man.

ALAN

Gwir eo ez on bet eun tam kiriek deuz ar pez e teuz groet ; keuz braz am euz Job, ha fellout a ra d'inn ober eun dra benak evid ma vo ankounac'het. Mont a rinn ive d'ar ger, ha dont a ri ganin ; me ive am euz leiz va ler deuz Pariz, pareet on breman deuz ar c'hlenved an euz laket ac'hanon da gwitad va Bro.

PIERRIK

Trugare d'id, Alan, breman va breur n'hallo ken stourm diouzomp hag e c'han da skriva d'am zad en em gafomp er ger benn eun nebeut deveziou.

ALAN

Ia skriv dezan bremaik en eur disken ac'halen ha varc'hoaz me a roio va eiz de d'am bourhis ha goude ze e kwitefomp Pariz.

JOB

Trugarekat a ran ac'hanoc'h ho taou euz ar pez a rit evidon rak ne veritan ket kement all, mes te Pierrik a ranko chom war hon lerc'h aman pa e gwir ne teuz ket echu da gonje ?

PIERRIK

Nann Job, mont a rin ganeoc'h d'ar ger : goulen a rinn eur bermission digant va c'habiten ha, moarvad, e roio anezi d'inn rag hennez a zo eur breizad ha pa lavarin dezan eo da lakat eur Breizad dianket war hent ar vro e tigemero mad va goulen.

ALAN

Evel-se en deiz-man penn-zun e c'hallfomp kemer an hent houarn vit mont war zu ar ger.

JOB

Bikenn ne ankounac'haïn ar pez a rit evidon ; mes, benn eiz dervez e vezinn maro rak n'em euz ken tam nerz abed, ha drebet hon gant an derzien.

PIERRIK

Nan Job, arabad eo d'id en em lakat en dizesper pad an eiz de m'eump da dremenn aman. Te c'ha d'en em louzaoui, da gemer eun tam bevanz mad ; ha gwelat a ri e teui yac'h awalc'h benn ma kwitaëfomp.

JOB

Penoz a rinn evit kaout bevanz mad ha louzou, pa eo

gwir ne chom ket peadra da baĉa va c'hambr, daoust a d'ezi da veza dister ?

ALAN

Bez dinec'h war an tamm-ze ; dastumet am euz eur gwennek bennag, hag e c'hellin paea da gambr ha zoken da vevanz epad ma chomi e Pariz.

PIERRIK

Bennoz Doue, did, Alan, evid eur c'hinnig ken kalonek digemer a ran ar pez a lavarez e peurz vad, mes c'hoant am euz e teufe Job da chom e kichenn ar c'hazern, hag enno e c'hellin gwelet anezan aliesoc'h ha zikour anezan da zistrei da vad.

ALAN

Vel ma kari Pierrik en eur diskenn ez ann da baea ar gambr, ha kenavo dissul neuze er gar, ha goude ze en Breiz da virviken !

TREDE ARVEST

KENTA PENNAD

Enn ty an tad. Yan hag eur mignon koz dezan Herveik o daou en tal an oaled.

HERVEIK

Ac'hanta Yan bet e teuz kelou er vech-man deuz da vab Job ?

YAN

Ia Herveik kelou a meuz bet, mes ar c'helou-ze evito da veza mad awalc'h, na laouennont ket nemeur ac'hanon.

HERVEIK

Penaoz ? Ne intentan ket mad ar pez a lavarez.

YAN

Setu petra eo..... Var al lizer man, va mab Pierrik a lavar d'inn eo deut a benn da gaout e vreur. Mad sur eo an dra-ze ; lavaret a ra d'inn ive e petore stad poanius e oa pa enn deuz kavet anezan, hag aoun am euz ne hallfe ket digas anezan beteg aman, ken izel ma zeo kouezet ha ken diskaret m'az eo gant ar c'hlenved ha gant ar vuez diroll.

HERVEIK

Petra ! Ken izel ze ta e zeo kouezet ?

YAN

Ia, sonjal a ren, pa ne velenn ken e lizerou, en devoa kwitaet ann hent mad am oa disket dezan evit hen distagä diouz ar mignoned fall o devoa boutet enn e benn af sonj da gwitad e vro.

HERVEIK

Hirie e tleont n'em gaout, meuz aon ?

YAN

Ya hirio..... N'ouzon ket avad var dro ped heur, rag eur pennad mad a zo ac'hann d'ar gar... ha m'ar deo ken dinerz ze Job, ne deufont ket gwall vuhan.

HERVEIK (*N'eur zevel divar e gador*)

Mont a rann da doul an nor ; marteze e welinn anezo oc'h en em gaout duhont en pleg an hent.

YAN *e unan*

Marteze n'o deuz ket kwitaet Pariz... Marteze eo chommet Job klanvoc'h... N'ouzon petra sonjal... souezet on... Beza choumet hep kelou epad ar sizun-man... Rag Pierrik da vihana a oar e petore stad e maounn o c'hortoz hag a dleche beza skrivet eun dra bennak.

HERVEIK *deuz a doul an nor*

Yan, Yan, deuz aman ta !

YAN

D'ober petra, skwiz on ; va izili a zo brevet ha va fenn a zo pouner, petra, erru int !

HERVEIK

N'ouzon ket... va daoulagad n'int ket gwall vad ken. Deuz da welet da unan.

YAN *en eur vont da gichen e vignon*

Petra velez ? lavar d'in ?

HERVEIK

Gwelet a rez duhont ar vezenn Fo, ha larkoc'h an ty Gwenn.

YAN

Ia, bemdez en eur dont aman e velan an treou-ze... Petra gav did a ra kement se d'inn ?

HERVEIK

Gouzout a ran... Mes sell ar pleg hent a zispak dreg ann ty-gwenn da zont c'hoaz d'en em guzat dindan ar gwez fô, na welez-te ket var an hent-se eun dra bennak a zu o finval ?

YAN

Eo gwelet a ran... Ha goude ? Te gav did eo va mibien a deufe du-hont gant ann hent ?

HERVEIK

Ia Job a Pierrik ha ganto eur Breizad all ha n'allan ket anavezout ac'hann.

YAN *en eur lakat e zaouarn uz d'e zaoulagad*

Hennez eo Alan ar Skouarnek, a oa eat kwit ac'hann gant Job breman zo daou vla hanter.

HERVEIK

Ah, ya ! Alan ar Skouarnek, mab ar c'halvez a zo du hont enn traon ar bourg o chom n'am oa ket klevet lavaret e tlee distrei euz a Bariz.

YAN

Red mad eo toma eun dra bennag araok m'en em gavfont rak naon a dleont kaout. Ha neuze, eru eo ivez poent preja. Choum a ri ganeomp Herveik ?

HERVEIK

Bennoz Doue ! Va greg a zo e c'hortoz ac'hanon hag e vo droug enni mar n'em gavan ket er ger evit koania.

YAN

Da vreg na lavaro man pa ouïo e vezi choumet ganin da c'hortoz va mibien, ha da zigemer anezo. Ha neuze ne vezi ket pell rak skwiz e vezint marvad.

(Dont a reont o daou kreiz an ty. Yan a laka ar gotter war ann tan).

HERVEIK

Mad choum a rinn neuze d'ober plijadur d'id, mes ne chouminn ket gwell-bell.

(Enpad ma man an tad o c'hoza boued, ar botred yaouank en em gaw en ty).

EILVET PENNAD

(Ar memez re ha JOB, PIERRIK hag ALAN)

PIERRIK *war an treujou*

De mad d'eoc'h, va zad ! setu me distro, penoz e c'hit-hu ?

YAN *a zav krenn euz tal ar chiminal,*

hag a ha da bokad d'e vibien

De mad d'eoc'h ho taou ! Ha did ive, Alan... Paour kez Job, penoz en em gavez ?

JOB

Vel ma velit, va zad kez : n'on ket euz ar gwella, mes lavarit d'inn da genta penoz en em gavit ho c'hunan, ha pardonit d'inn rag kabluz ez on bet en ho kever.

YAN

Me, va mab, a zo yac'h awalc'h breman, pa velan ac'hanout distroet d'ar ger. Gwall glany on bet, ze zo gwir. Da vreur Pierrik en deuz great evidon, ha goude ma oa eat kwit, va mignon Herveïk a zo aze en deuz sikoured ac'hanon da dremen ann amzer. Gant e gojou e lake ar sonjou du da drei diwar va spered.

PIERRIK ha JOB

Ah ! Herveik n'em oe ket gwellet ac'hanoc'h, penoz ec'hit ? hag o kreg, iac'h eo atao ?

HERVEIK

Deuz ma velit, on yac'h awalc'h... Va greg a zo breman o krosmoli ; moarvad, pa n'on ket dizroet d'ar ger c'hoaz. — Ho tad eo a c'hoantae e vijen choumet aman da c'hortoz ac'hanoc'h da en em gaout.

YAN

Ha te Alan distro out d'ar Vro ivez ta ?

ALAN

Ya distro on. Trawalc'h am euz bet euz Pariz.

JOB

Alan a zo distroët a Bariz evit lakat ac'hanon da zistrei hag evit sikour Pierrik d'am digas d'ar ger, rak biken n'en bije kredet dont ma unan dirak ho taoulagad. — Re a vez am oa euz va buez dremenet. — Ha neuze re fall a oan ivez evit distrei ma unan.

YAN (*da Bierrik*)

Ne toa ket lavaret d'inn e tlee Alan distrei ganeoc'h. Hag evit se, bremaïk em euz bet poan oc'h anavezout anezan var ann hent.

PIERRIK

Nann va zad, n'am oa ket sonjet lavaret d'eoc'h var va lizer e tlee Alan distrei ganeomp, rak me a oa ken laouen, ma na ouien ken pelec'h e oan. Mes pardonit d'inn mar plij ! ha te ive Alan.

ALAN

Ia pardounet out... zè na ra netra, skrivet am euz d'am zud e tleen en em gaout unan euz an devechou-man. Ne ouien ket, avad, petra devez ha setu perag n'eus den o c'hortoz ac'hanon fenoz, ha pa n'em gavinn bremaïk e vezinn gwelet.

YAN

Petra, Alan, sonjal a rez eta mont d'ar ger fennoz. Koulscoude sethu ann devalijen o tont hag an hentchou a zo fall. Gwell a vefe did chom aman gant da goan, ha goude da loja. — Neo ket gweleou a vank. — Breman, potred, tostaomp deuz an daol, tomm e ar zoubenn.

Enpad ma trebfomp, e kontfet deomp ar pez ho peus great e Paris e pad daou vla anter.

PIERRIK

Ia deuomp deus taol rak ar veaj e deuz roet naon d'inn ha d'ann daou all aman ivez, moarvad.

JOB

Feiz avad n'em euz ket kals a galon da zebri rag mez am euz oc'h en em gaout aman dirak va zad am oa hanter lazet gant va buez diroll ha va leziregez.

YAN

Alo, Job, deuz gant ar re all euz tol. Lavaret a ran did em euz ankounac'het ar pez a zo tremenet ha ne c'houlennan diganed nemed eun dra.

JOB

Petra ta va zad ? Mar d'on c'hoaz krenv awalc'h evit hen ober e rinn dustu... Lavarit d'inn ta va zad.

YAN

Petra ? nebeud a dra. Goulen a rann diganid hepken : touï ne gwitaï ken ar vro, hag e chomi aman breman da skoazella va c'hosni, rak n'hellan mui soursial kals euz al labour, ha ma n'em bije ket bet amezeien vad evel Herveïk aman e vije eat hon madou da goll.

HERVEIK

Re a vadelez ho peuz. — Ar pez am eus great e pije great da unan evidon, ha n'euz forz piou aman er Vro en dije sikouret eur mignon eveldout choumet klanv hep hallout ober e labour.

JOB

Trugare d'eoc'h Herveik. Gras d'eoc'h e kavan c'hoaz, goude beza great va fenn fall, va zad var zav da zigemer ac'hanon hag eun tiegez mad diwallet ganeoc'hui... Ha touï a ran a galoun vad.

(Echu ar souben ganto e maint krog er c'hik sall).

YAN

Pierrik, ke, mar plich da gerc'hat eur voutaillad jist pe

diou kemer eus an hini koz, hennez a vo guelloc'h, ne vo netra re vad evit distro va mibien. (*Pierrik a ia kuit*).

TREDE PENNAD

Ann hevelep re nemed Pierrik

YAN

Lavar d'inn ta Alan petra zo kiriek e teuz kwitaet Pariz rag ne teuz ket faëson eun denn klanv neo ket evel Job.

ALAN

Job en deuz lavaret d'eoc'h e oan deuet en dro evit lakat anezan da zistrei. Ha neuze traoualac'h em oa ive va unan euz ar ger vraz-ze. — Re a dud am euz gwelet o koueza er fank hep galloud en em zevel ken, ha neuze, kiriek on bet c'hoaz eun tam da veaj Job hag em euz c'hoanteet distrei gantan evit kaout va fardoun diganeoc'h er memeuz amzer gantan.

YAN

N'em euz netra da bardouni did rak ar mùia kiriek eo ar parisian a droaz e spered d'ezan er zervij hag a lakeas anezan d'en em goll du hont. — Ra servijo an dra-ze da gentel d'ann holl Vreiziz a c'hoantefe kwitat ho Bro... (*Pierrik a deu en dro gant diou voutaillad jist*).

PEVARE PENNAD

(An hevelep re Pierrik en eul lakat ar jistr var an dol)

PIERRIK

Sellit, va zad, sethu azè diou voutaillad jistr.

YAN

Betek pa m'out krog enne, diskarg deomp beb a verenad, ar jistr ' man na raio ket a zrouk deomp. N'eo ket evel ar gwin-ardant nag an absint. Heman a laouena ar galoun hep trei ar penn, ha divar heman ne vefomp ket klanv.

JOB

Pegen mad eo ar c'hik sal, va zad, dont a ra naon dinn en eur debri. — hag o para ! n'eo ket evel ar bara skanv a vez e Pariz, hennez na vag ket an denn, elec'h gant heman e wellaïn buhan.

HERVEIK

Ia, Job, heman zo bara great er ger. Meret eo bet gant va groeg hag ar bleud a zo great gand an ed diwanet e parkeïer da dad. Abalamour da ze e kavez anezan gwelloc'h eget hini Pariz, han !

PIERRIK

N'ouzonn ket petra zo kiriek, mes pell a zo n'em euz ket debret gant kement a galoun vad. Ha te, Alan, petra leverez ?

ALAN

Petra lavarfenn ken, nemed eo kant kwech gwelloc'h bevanz Breiz eged bevanz Bro-C'hall, ha gwelloc'h eo ganin eun tam bara ha kig-sall drebet er Vro e kreiz mignouned vad eged bara gwenn gant kik rostet debret e Pariz mesk eur bern diavezourien ne ouzont nemet ober gwap ouz ar Breizad.

YAN

Gwelet a ran, gant plijadur ez out troet breman gant ar Vro, ha da veaj he deuz, da vihana, great vad d'id ; rak daou vla zo ne gomzez ket evelse.

HERVEIK

Evomp ' ta eur banne en enor da Vreiz ha touomp e chompfomp hiviziken en hon Bro Breiz da lavaret eo da labourat ann douar roet deomp gant hon zadou koz.

YAN

Ia ha trugarekeomp ann Autrou Doue da veza laket ac'hanomp d'en em gaout c'hoaz holl assamblez.

HOLL

Trugarekeomp Doue, ha ra vo spered Breiz dón en hor c'halonou beteg hor maro.

Bevet Breiz da Vreiziz.. !

Evelavarouh gant an barz Brizeux.

A ! na gwitaet ket m'ho ped toull dor an ti
Elec'h ma oac'h kustum en yaouank da c'hoari.